

Orde voor het online ochtendgebed voor zondag 3 mei

We gebruiken de orde voor het getijdengebed uit het liedboek: 190a

Luiden van de klok

Muziek: Sarabande (G.F. Händel)

Welkom

Stilte

Openingsvers en lofprijzing (gezongen)

Heer open mijn lippen.

Mijn mond zal zingen van uw eer.

God, kom mij te hulp.

Heer, haast U mij te helpen.

**Eer aan de Vader en de Zoon en de heilige Geest
zoals het was in het begin en nu en altijd
en in de eeuwen der eeuwen. Amen.**

Morgenlied: 209, verzen 1, 2 en 3

1. Heer Jezus, o Gij dageraad,
wend naar ons toe uw licht gelaat.
Uw Geest die in de waarheid leidt
zij onze gids in deze tijd.

3. totdat met alle eng'len saam
wij zingen: 'Heilig is Gods naam!',
en zien U in het zalig licht
van aangezicht tot aangezicht.

2. Geef dat ons hart mag zijn gericht
op U die ons verstand verlicht,
opdat uw naam ons steeds nabij,
uw lof op onze lippen zij,

Psalm: 66, verzen 1, 2 en 3

1. Breek, aarde, uit in jubelzangen,
Gods glorieijke naam ter eer.
Laat van alom Hem lof ontvangen.
Geducht zijn uwe daden, Heer.
Uw tegenstanders, diep gebogen,
aanvaarden veinzend uw beleid.
Heel de aarde moet uw naam verhogen,
psalmzingen uwe majesteit.

2. Kom, zie nu de geduchte werken
die God aan mensen heeft gedaan:
Hij stelde aan de wateren perken,
droogvoets zijn zij erdoor gegaan.
Laat zich ons hart in Hem verblijden:
God houdt de volken in het oog.
Zijn rijk is over alle tijden.
Gij trotsen, draag het hart niet hoog.

3. Doe onze God uw loflied horen,
gij volken, zing alom op aard,
loof Hem door wie wij zijn herboren,
die ons voor wankelen heeft bewaard.
Gij toetst ons, Gij beproeft ons leven,
zoals men erts tot zilver smelt.
Gij die ons, aan het vuur ontheven,
gelouterd voor uw ogen stelt.

Lezing: Johannes 16, 16 – 23a

¹⁶Nog een korte tijd en jullie zien me niet meer, maar kort daarna zien jullie me terug.'

¹⁷Daarop zeiden een paar leerlingen tegen elkaar: 'Wat betekent wat hij nu zegt: "Nog een korte tijd en jullie zien me niet meer, maar kort daarna zien jullie me terug"? En: "Ik ga naar de Vader"? ¹⁸Wat betekent "nog een korte tijd"? Wat bedoelt hij toch?' ¹⁹Jezus begreep dat ze hem iets wilden vragen. Hij zei: 'Proberen jullie te begrijpen wat ik bedoelde met "Nog een korte tijd en jullie zien me niet meer, maar kort daarna zien jullie me terug"? ²⁰Waarachtig, ik verzeker jullie: je zult huilen en weklagen, terwijl de wereld blij zal zijn. Je zult bedroefd zijn, maar je verdriet zal in vreugde veranderen. ²¹Ook een vrouw die baart heeft het zwaar als haar tijd gekomen is, maar wanneer haar kind geboren is, herinnert ze zich de pijn niet meer, omdat ze blij is dat er een mens ter wereld is gekomen. ²²Jullie hebben nu verdriet, maar ik zal jullie terugzien, en dan zul je blij zijn, en niemand zal je je vreugde afnemen. ²³Dan hoeven jullie mij niets meer te vragen.

Overdenking

Weggaan is iets anders
dan het huis uitsluipen
zacht de deur dichttrekken
achter je bestaan en niet
terugkeren. Je blijft
iemand op wie wordt gewacht.
Weggaan kun je beschrijven als
een soort van blijven. Niemand
wacht want je bent er nog.
Niemand neemt afscheid
want je gaat niet weg.

Dit gedicht van Rutger Kopland past bij de afscheidsrede van Jezus, die we daarnet hebben gehoord. Weggaan kun je beschrijven als een soort van blijven. Herkenbaar. Wanneer iemand er niet meer is, is er nog zo veel wat aan hem of haar herinnert. Mensen laten hun sporen na in het leven van anderen.

Zo is het zeker ook met Jezus. Jezus bereidt zijn leerlingen voor op zijn naderende Hemelvaart. In het evangelie van Johannes volgt deze tekst op de beschrijving van het laatste Pesachfeest (Witte Donderdag), waarbij Jezus de voeten van de leerlingen gewassen heeft. Jezus bereidt de leerlingen voor op de tijd, die snel zal komen, waarin hij niet meer bij hen zal zijn. Partir c'est mourir un peu. Scheiden doet lijden. Het afscheid zal de leerlingen verdriet doen. Maar tegenover dat verdriet stelt Jezus hoop. Het afscheid zal maar voor een korte tijd zijn. De leerlingen zullen hem na een korte tijd terug zien.

Wat Jezus bedoelt met die korte tijd, dat is de leerlingen niet duidelijk. In één zin heeft hij het twee keer over een korte tijd, op verschillende manieren. Nog een korte tijd en dan zien jullie mij niet meer, maar kort daarna zien jullie mij terug. Onderling praten ze er over, zonder Jezus zelf om uitleg te vragen. In commentaren op dit bijbelgedeelte wordt er ook verschillend over gedacht. Doelt Jezus op zijn dood en daarna de opstanding? Maar het weerzien na de opstanding is ook maar van korte duur. Heeft hij het over Pinksteren, over de heilige Geest? In het gedeelte dat vooraf gaat aan de tekst die we net hebben gehoord, kondigt Jezus de komst van de heilige Geest aan. Maar hij zegt erbij, dat die komt als hij weg is.

Mij lijkt het waarschijnlijk dat Jezus doelt op de messiaanse tijd. Op de wederkomst en het moment waarop het koninkrijk van God volledig zichtbaar zal zijn. Dat is het moment waarop het verdriet van de leerlingen in vreugde zal veranderen. Een prachtig vooruitzicht. Maar ik vind het niet gemakkelijk om dat vooruitzicht voor ogen te houden. Zeker niet nu wij zo'n twintig eeuwen later nog steeds niet precies weten wat Jezus bedoelde met die 'korte tijd'. Kun je uitkijken naar iets waarvan je niet weet wanneer en hoe het zal zijn? Kun je daar hoop aan ontleen?

Jezus gebruikt het beeld van een vrouw die een kind krijgt. Ze moet pijn doorstaan bij de bevalling, maar die pijn is ze vergeten als ze vervolgens dolgelukkig haar kind in haar armen houdt. Soms moet je een periode van pijn doorstaan om een groter geluk te bereiken. Ik vind het een mooi beeld. Maar tegelijk vraag ik me af, in hoeverre we op die manier uit kunnen kijken naar de messiaanse tijd. Een bevalling kan wel erg lang duren, maar de duur daarvan kunnen we ongeveer overzien. Maar hoe veel langer zal die korte tijd tot Christus' wederkomst nog duren?

Toch hebben mensen door de eeuwen heen hoop geput uit dat vooruitzicht. En toch mogen ook wij lachen en jubelen, op deze zondag Jubilate. Soms lachen door de tranen heen. Wij mogen leven in een hoopvol perspectief. Hoewel we Jezus niet zien, zoals de leerlingen hem ook niet meer zouden zien, is hij er wel, bij de Vader. En hij heeft het leven van wie hem volgen voorgoed veranderd. Hij heeft ons geleerd dat moeite, verdriet en pijn niet zonder einde zijn. Dat er altijd het vooruitzicht van vreugde en jubelen is. Dat er troost is.

De grote daden van God wijzen ons daar op. God is zijn mensen nabij. Daarnet zongen we er over in psalm 66: zie nu de geduchte werken, die God aan mensen heeft gedaan. Die geduchte werken, daar lezen we over in de Bijbel. In de verhalen over bevrijding, redding, genezing. We lezen dat God zich niet afzijdig houdt van de mensen, maar dat Hij zich om hen bekommert. Dat waar verdriet is, God niet onbewogen blijft. Dat waar pijn is, God meelijdt. En dat Hij ons steeds weer wijst op het verbond, dat hij met de mensen gesloten heeft.

Wanneer we gewoon samen in de kerk waren geweest, zouden we vandaag het heilig Avondmaal hebben gevierd. Teken van het verbond. Het doet pijn, dat we al zo veel weken op afstand moeten vieren. Hoe blij we ook zijn met de techniek die het toch mogelijk maakt om verbonden te zijn: we voelen ook de afstand. We voelen ook de pijn van hen die hun kinderen of hun ouders niet kunnen bezoeken, omdat zorginstellingen hun deuren gesloten moeten houden. We voelen dat videobellen nooit echt een alternatief kan zijn voor het elkaar ontmoeten en in de armen sluiten. Maar dan mogen we ook weten: nog een korte tijd. Voorlopig nog even niet, daar moeten we vanuit gaan. Maar we mogen het perspectief voor ogen houden, dat er een einde zal komen aan ook deze moeilijke tijd. Verdriet zal in vreugde veranderen.

Laten wij daarom, op deze zondag Jubilate, de grote daden van God bezingen. Van God de Vader, die in de geschiedenis steeds weer zijn reddende macht heeft laten zien. Van Jezus, de Zoon, die de mensen zo nabij was. En van de Heilige Geest, die ons leidt en helpt, ook door het donker heen.

In de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest,

Amen

Moment van stilte en inkeer

Muziek: Christ lag in Todesbanden (F. Zachau)

Canticum: 158b

Een schoot van ontferming is onze God.

Hij heeft ons gezocht en gezien

zoals de opgaande zon aan de hemel.

Hij is ons verschenen

toen wij in duisternis waren

in schaduw van dood.

Hij zal onze voeten richten

op de weg van de vrede.

Gebedsaanhef (gezongen):

Heer, ontferm U!

Christus, ontferm U!

Heer, ontferm U!

Gebeden, afgesloten met Onze Vader (met gezongen doxologie)

Eeuwige, onze God,

Wij loven en prijzen Uw Naam,

Want door alle eeuwen heen hebt U uw liefde aan de mensen betoond.

Wij danken U voor Jezus, uw Zoon, mens onder de mensen, die ons is voorgegaan op de weg naar uw koninkrijk.

En wij danken U voor de heilige Geest, onze helper, die ons ook nu leidt op het juiste spoor.

Wij danken U voor troost als wij verdriet hebben, voor het lachen door de tranen heen,

En wij bidden U: geef dat wij steeds weer uw liefdevolle nabijheid mogen ervaren, ook wanneer wij U niet zien.

Heer, onze God, wij bidden U voor de wereld, waar zo veel duisternis is. Voor duizenden families, wereldwijd, die rouwen om wie zij aan het coronavirus moesten verliezen. Voor al die mensen die zich zorgen maken over hun veiligheid en die van hun naasten. Geef troost, bidden wij U, geef moed, en geef wijsheid. Dat leiders van landen en individuen hun verantwoordelijkheid nemen.

Heer, onze God, nu wij in de week die voor ons ligt onze vrijheid vierden, gedenken wij voor uw aangezicht de ontelbare slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog. De miljoenen joden en anderen die werden afgeslacht, de mensen die stierven om onze vrijheid te bevechten, en ieder die verder leefde met de pijn van de oorlog. Heer, wij bidden U ook voor wie nu leven in oorlog en strijd. Wij bidden U voor de wereld die nog altijd geen vrede kent. Ontferm U, Heer, geef vrede!

Heer, onze God, wij bidden U voor uw kerk. Sterker dan ooit ervaren wij, wat het voor ons betekent om samen te komen in Uw Naam. Wij bidden U: geef dat uw kerk, wereldwijd en hier ter plaatse, de bezieling van de Heilige Geest mag blijven ervaren. Dat wij ons richten naar uw Woord en U de lof toe blijven zingen. Dat wij jubelen om uw grote daden.

Heer, onze God, wij bidden U ook voor onszelf. Voor de gemeenteleden die ons in de afgelopen tijd ontvallen zijn. Heer, wij vertrouwen hen toe aan U, dat zij mogen wonen in uw licht en dat hun gedachtenis ons tot zegen zij. Voor wie hen omringden bidden wij: schenk troost en kracht in hun verdriet.

Wij bidden U voor wie hun naasten nu moeten missen, omdat op bezoek gaan niet mag. Heer, U weet van de pijn die mensen daardoor voelen. Wees hen nabij.

Heer, U kent onze zorgen en onze vragen. Hoor naar de gebeden die wij in stilte aan U toevertrouwen.

...

Samen bidden wij met de woorden die Jezus ons heeft geleerd:

Onze Vader, die in de hemelen zijt,
Uw naam worde geheiligd, Uw rijk kome, Uw wil geschiede,
gelijk in de hemel, also ook op aarde;
geef ons heden ons dagelijks brood; en vergeef ons onze schulden,
gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren;
en leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van het kwade.

Zondagslied: 652, verzen 1, 2, 3 en 4

1. Zing jubilate voor de Heer,
hemel en aarde, loof uw Vader,
engelen, goden, mens en dier,
sterren en stenen, jubilate!

2. Zing jubilate, dat is goed,
vogels en vissen, licht en water,
bloemen en bomen, vlees en bloed,
lichaam en ziel, zing jubilate!

3. Zing jubilate voor de Zoon,
dat Hij de hemel heeft verlaten,
dat Hij de zonden heeft verzoend,
Jezus Messias, jubilate!

4. Zing jubilate voor de Geest,
offer de vogel Geest uw adem,
dat Hij uw hart met vuur geneest,
wees God indachtig, jubilate!

Zegenbede met acclamatie (gezongen)

De Heer schenke ons zijn zegen,
Hij beware ons voor onheil
en geleide ons tot eeuwig leven.

Amen.

Loven wij de Heer! **Wij danken God!**

Muziek: La Feliciano (A. Banchier)